

SỰ TÍCH
BÁNH CHƯNG
BÁNH DÀY

バイロン・チュンとバイロン・ガイ
のおはなし

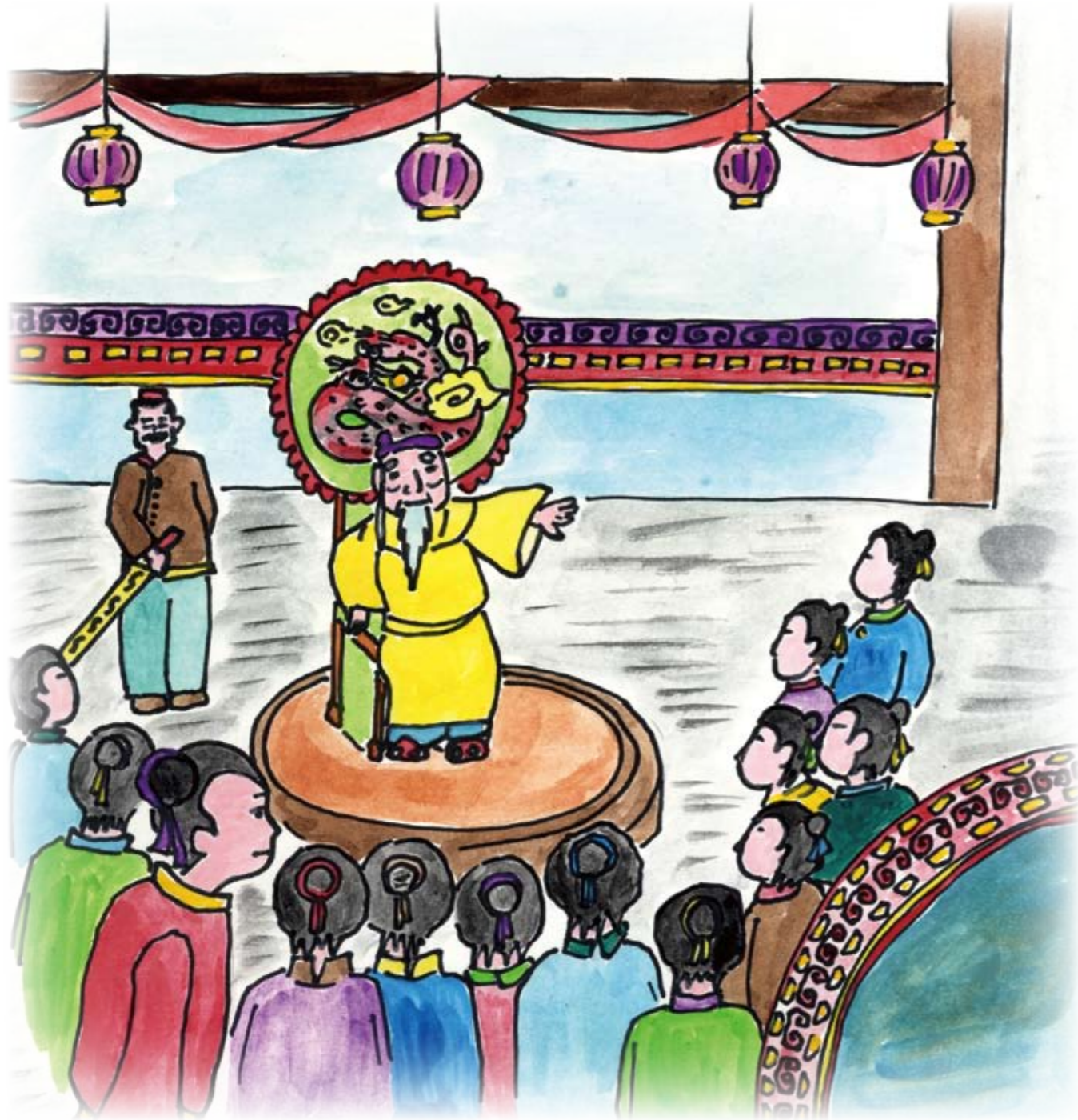

Vào đời Hùng Vương thứ sáu.

Vua thấy mình tuổi đã già, sức khỏe ngày một yếu nên có ý muốn tìm người hiền tài để nối ngôi.

Vua nghĩ : “ Về tài trí cũng có nhiều hoàng tử giỏi. Vì vậy mà cần phải lựa chọn cẩn thận. Nhất là phải làm thế nào cho các hoàng tử không tranh giành nhau ”. Đây là điều làm vua cha bận tâm nhất.

むかし、ろくだいめのおうくにおさかなし
昔むかし、六代目のフンという王が国を治めたころのお話です。
おうじぶんとしからだだんだんよわかん
王は自分が歳をとり、体がだんだんと弱くなっているのを感じたので、
やさしくてかしこい子どもを選び、自分のあとを継がせようと考えました。
おうおも
王は思いました。
わたしはかしこい子どもがなんにんえら
「私にはかしこい子どもが何人もいます。きちんと選ばなくてはいけない。
とくこどもたちどうしあらし
特に子どもたち同士が争うことがないようにしないといけないなあ。」
おういちばんなやごと
これが王にとっての一番の悩み事でした。

Nhân dịp sắp Tết, nhà vua cho gọi các hoàng tử đến và nói :

“ Cha biết mình sắp gần đất xa trời. Cha muốn truyền ngôi lại cho một trong các con. Nhân dịp lễ đầu năm mới, con nào tìm được của ngon vật lạ, có ý nghĩa để tế trời đất thì ta sẽ truyền ngôi cho ”.

ある年の正月前、王は王子たちを呼び、告げました。

「私があゆの世に呼ばれ土に帰るのも、先の話ではない。お前たちの中の一
人に王の位をゆずりたい。新年のお祭りに、天地の神さまへお供えするの
に、一番珍しくて意味があるものを持ってきた者に、王の位をゆずることにし
よう。」

Vâng lời vua cha, các hoàng tử đua nhau đi khắp nơi để tìm kiếm của ngon vật lạ.

Hoàng tử nào cũng muốn cho vua cha thấy mình là người con tài giỏi nhất và hy vọng được kế thừa ngai vàng.

ちちである王の言葉に従って、
おうじたちはあちらこちら珍しいものを探し回りました。
どの子どもも自分をもっとも優秀だと示すことで、
おうじぶんつぎおうえらんでくれるのを期待します。

Trong số 22 hoàng tử có Lang Liêu, hoàng tử thứ 18, mồ côi mẹ từ nhỏ.
Không giống như các Hoàng tử khác có mẹ bên cạnh chỉ dạy nên Lang Liêu
rất lo lắng.

22 ^{にん} ^{おうじ} ^{なか} 人の王子たちの中で、
18 ^{ばんめ} ^こ 番目の子どものラン・リュウは、
^{ちい} ^{とき} ^{はは} 小さい時から母がいません。
^{はは} ^{ほか} ^{おうじ} ^{ちが} 母がそばにいる他の王子たちと違い、
ラン・リュウはうまくできるかとても ^{しんぱい} 心配でした。

Một đêm nọ, Lang Liêu trần trọc suy nghĩ và ngủ quên lúc nào không biết. Trong cơn mê, chàng mơ thấy có một bà tiên từ trên trời bay xuống và bảo rằng:

“ To lớn trong thiên hạ không có gì bằng trời đất. Của quý báu nhất trần gian không có gì bằng gạo. Con nên lấy gạo nếp làm bánh hình tròn và hình vuông để tượng hình trời và đất ”.

ある晩、考え続けたラン・リュウは寝返りするばかりでしたが、いつの間にか眠ってしまいました。

眠っている間の夢に、神様が空から現れて、こう言いました。

「この世でいちばん広くて大きいものは天と大地で、一番大切なものは米だよ。

米を使って天のように丸い餅と、大地のように四角い餅を作りなさい。」

Tỉnh dậy Lang Liêu vô cùng mừng rỡ kể lại giấc mơ đêm qua cho cả nhà nghe.

Dân làng cũng vui mừng giúp Lang Liêu thực hiện lời bà tiên dạy, giã nếp làm chiếc bánh tượng hình trời.

めざ 目覚めたラン・リュウはとても喜んで、
その夢を家族に話しました。
むらびと よろこ 村人も喜んで、かみさま おし とお 神様が教えた通りにラン・リュウを手伝い、
てん 天をあらわすまるもち つく 丸い餅を作りました。

Tiếp đến, là làm thứ bánh hình vuông, tượng hình đất.

Bánh được làm bằng gạo nếp, trong có nhân đậu xanh, thịt lợn, lá dong xanh bọc ở ngoài tượng trưng cho đất che chở cầm thú cỏ cây.

つぎ だいち をあらわす しかく もち つく
次に、大地をあらわす四角い餅を作りました。

もち なか りよくとう ぶたにく い
餅の中には緑豆、豚肉を入れ、ゾンという新鮮な葉で包みました。

だいち しょくぶつ どうぶつ まも いみ こ
大地は植物と動物を守るという意味を込めているのです。

Ngày hội tế lễ tổ tiên, trời đất đã đến.

Nhớ lời hẹn của vua cha,

các hoàng tử đem của ngon vật lạ về kinh đô đông đủ.

Lang Liêu và vợ con cũng chọn kỹ những chiếc bánh đẹp nhất, ngon nhất để
đưa về kinh thành.

しんねん まつ
新年のお祭りになりました。

ちち やくそく ひ わす
父との約束の日を忘れず、

すべ おうじ おうきゅう めずら もの も
全ての王子たちは王宮に珍しい物を持ってやってきました。

ラン・リュウと家族は、

いちばん
一番きれいでおいしそうな餅を選んで持ってやって来ました。

Các hoàng tử lần lượt dâng lễ vật để vua cha và các quan giám khảo ăn thử.
Đến lượt Lang Liêu thì chỉ có mấy mâm bánh quê mùa.
Khi nhìn thấy lễ vật của chàng, ai nấy đều tỏ nét mặt kỳ lạ.
Nhưng sau khi nếm xong, họ bỗng đổi hẳn thái độ, ai cũng gật gù tán thưởng.

おうじ つぎつぎ じゅんび もの おう さ だ
王子たちが次々と準備してきた物を王に差し出すと、
おう まわ ぶ か た べく ら べ ました。
王と周りの部下たちがそれらを食べてくれました。

ラン・リュウの番になりました。

お盆のうえにはふつうの餅があるだけでした。

それを見た人々は、みな、

この地味なものをみて不思議そうな顔をしました。

しかし、味見をした人の様子はがらりと変わり、しきりにうなずくのでした。

Vua Hùng lấy làm ngạc nhiên về miếng bánh lạ vừa ăn, liền lệnh cho Lang Liêu đến để hỏi cách thức làm bánh.

Hoàng tử thực thà tâm lên và không quên kể lại giấc mộng kỳ lạ của mình.

めずら ^{もち} た ^{あと} おう ^{おどろ}
珍しい餅を食べた後、王はとても驚いて、
どうやってこの餅を作ったのかを尋ねるため、ラン・リュウを呼びました。
ラン・リュウは作り方を父に伝え、
あの夢のことを付け加えるのも忘れませんでした。

Vua Hùng mừng lắm, trịnh trọng nói với các con: “ Nó chẳng những ngon mà còn mang một ý nghĩa đặc biệt: Nó rất dễ làm vì làm bằng những hạt ngọc quý nhất trong những hạt ngọc của trời đất nhưng mà những hạt ngọc ấy ai cũng làm ra được. Phải là người có tài mới nghĩ ra được một loại bánh như vậy. Ta chọn lễ vật của hoàng tử Liêu để tế trời đất, hoàng tử thứ 18 xứng đáng được truyền ngôi. Sau đó đức vua đặt tên cho bánh hình trời là bánh dày và bánh hình đất là bánh chưng ”.

おう おお よろこ 王のフンは大いに喜んで、とてもまじめな顔つきで王子たちに言いました。
「この餅はおいしいだけでなく、特別な意味もある。この餅は簡単に作れる。
しかも米という世の中の一番大切なものから、誰でも作れるものだ。こんなもの
を考えつくのは、優秀に違いない。私は、ラン・リュウが作ったものを天地
へのお供えとして選んだ。18番目の王子が新しい王としてふさわしいと思う。」
おう てん かたち もち 王は、天の形の餅をバイン・ヤイ、
だいち かたち もち 大地の形の餅をバイン・チュンと名づけました。

Từ đó thành tục lệ, hàng năm cứ đến ngày Tết, mọi người đều làm bánh chưng và bánh dày để thờ cúng gia tiên và trời đất.
Hoàng tử Lang Liêu lên làm vua, là vua Hùng thứ 7.
Ngày nay, người Việt ta vẫn còn giữ nét đẹp truyền thống này.

それから、毎年お正月が来るとバイン・チュン、バイン・ヤイを作り、
天地やご先祖様へのお供えとするのが習慣となりました。
ラン・リュウは、第七代フン王となりました。
ベトナムの人は今でも、このすばらしい伝統を受け継いでいるのです。